

Asia T-26/02

Daiichi Pharmaceutical Co. Ltd
vastaan
Euroopan yhteisöjen komissio

Kilpailu – Vitamiinituotealan kartellit – Sakkojen määrän laskennasta annetut suuntaviivat – Sakon laskentapohjan vahvistaminen – Lieventävät asianhaarat – Yhteistyöstä annettu tiedonanto

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto)
15.3.2006 II - 718

Tuomion tiivistelmä

1. *Kilpailu – Sakot – Sakkojen määrä – Sakkojen suuruuden määrittäminen*
(*Neuvoston asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohta; komission tiedonanto 98/C 9/03*)
2. *Kilpailu – Sakot – Sakkojen määrä – Sakkojen suuruuden määrittämisperusteet – Kilpailusääntöjen rikkomisten vakavuus*
(*Neuvoston asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohta; komission tiedonannon 98/C 9/03 1 kohdan A alakohta*)

3. *Kilpailu – Sakot – Sakkojen määrä – Sakkojen suuruuden määrittäminen*
(*Neuvoston asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohta; komission tiedonannon 98/C 9/03 1 kohdan A alakohta*)
4. *Kilpailu – Sakot – Sakkojen määrä – Sakkojen suuruuden määrittämisperusteet – Lieventävät asianhaarat*
(*Neuvoston asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohta; komission tiedonannon 98/C 9/03 3 kohta*)
5. *Kilpailu – Sakot – Sakkojen määrä – Sakkojen suuruuden määrittäminen – Komission tiedonanto sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä rikkomiseen syyllistyneiden yritysten yhteistyön johdosta*
(*Neuvoston asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohta; komission tiedonanto 96/C 207/04*)
6. *Kilpailu – Sakot – Sakkojen määrä – Sakkojen suuruuden määrittämisperusteet*
(*Neuvoston asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohta; komission tiedonannon 96/C 207/04 B jakson b kohta*)

1. Vaikka komissiolla on harkintavaltaa kunkin yhteisön kilpailusääntöjen rikkomisen vuoksi määrätyn sakon määrän vahvistamisen osalta eikä sen tarvitse soveltaa tarkkaa matemaattista kaavaa, se ei voi kuitenkaan olla noudattamatta itse itselleen asettamiaan sääntöjä. Koska asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohdan ja EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 5 kohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennasta annetut suuntaviivat ovat väline, jolla komissio pyrkii täsmentämään ylemmäntasoista oikeutta noudattaen ne perusteet, joita se aikoo soveltaa kyseistä harkintavaltaansa käytäessään, komission on sakkojen määrää vahvistaessaan todellakin otettava huomioon suuntaviivojen sanamuoto ja erityisesti niissä pakottavasti todetut seikat.
(ks. 49 kohta)
2. Kun komissio määrittelee kilpailusääntöjen rikkomiseen syyllistyneiden todellista taloudellista kapasiteettia aiheuttavaa merkittävää vahinkoa muille toimijoille, se voi vapaasti nojautua liikevaihtoa ja markkinaosuuksia kyseisillä markkinoilla koskeviin tietoihin arvioidessaan

kyseisen rikkomisen vakavuutta ja vahvistaessaan sakan laskentapohjaa, jolleivät sellaiset kyseisten markkinoiden ominaispiirteiden kaltaiset erityiset olosuhteet ole omiaan vähentämään huomattavasti näiden tietojen merkittävyyttä ja edellyttämään sitä, että yritysten vaikutusta markkinoilla tarkasteltaessa otetaan huomioon muita merkityksellisiä tekijöitä kuten mahdollisesti vertikaalinen integroituminen ja tuotevalikoiman laajuus.

(ks. 61 ja 63 kohta)

3. Kartellin eri osapuolille määrättyjen sakkojen määrän vahvistamisen yhteydessä sellaista menetelmää ei voida pitää lainvastaisena, jonka mukaan kartellin jäsenet jaetaan useisiin luokkiin ja joka johtaa samaan luokkaan kuuluvien yritysten laskentapohjan vahvistamiseen kiinteämääräisesti siitä huolimatta, että se johtaa samaan luokkaan kuuluvien yritysten kokoerojen huomioimatta jättämiseen. Yrityksiä luokkiin jaettaessa on kuitenkin noudatettava yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, jonka mukaan on kiellettyä kohdella toisiinsa rinnastettavissa olevia tapauksia eri tavalla ja erilaisia tapauksia samalla tavalla, ellei tällainen kohtelu ole objektiivisesti perusteltua. Lisäksi sakkojen määrän on

oltava ainakin oikeassa suhteessa kilpailusääntöjen rikkomisen vakavuuden arvioimisen osalta huomioon otettaviin seikkoihin nähden.

Sen tarkastamiseksi, onko kartellin jäsenet jaettu luokkiin yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen, yhteisöjen tuomioistuinten on valvoessaan sitä, onko komissio käyttänyt sille tässä asiassa kuuluvaa harkintavaltaansa laillisesti, tarkastettava ainoastaan, onko tämä jako yhtenäinen ja objektiivisesti perusteltu, eivätkä ne saa korvata suoralta kädeltä komission arviointia omalla arvioinnillaan.

Tältä osin kartellin jäsenten jakaminen kahteen luokkaan, suurten jäsenten ja muiden jäsenten luokkaan, on hyväksyttävä tapa ottaa huomioon niiden suhteellinen merkitys markkinoilla laskentapohjan mukauttamiseksi, kunhan se ei johda merkityksellisten markkinoiden karkeasti vääristyneeseen esittämiseen.

(ks. 83–85 ja 87 kohta)

4. Koska komissio ei voi olla noudattamatta itse itselleen asettamia sääntöjä, sen on otettava huomioon lieventävänä asianhaarana se, että yritys ei ole noudattanut velvoitteita, joihin se on sitoutunut kartellin yhteydessä, koska suuntaviivoissa, jotka komissio on antanut asetuksen N:o 17/15 artiklan 2 kohdan ja EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 5 kohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennasta, todetaan nimenomaisesti, että kilpailusääntöjen rikkomista koskevan sopimuksen soveltamatta jättäminen käytännössä on lieventävä asianhaara.

nolla luodaan oikeutettuja odotuksia, joihin sellaiset yritykset, jotka haluavat ilmoittaa komissiolle kartellin olemassaolosta, perustavat toimintansa. Kun otetaan huomioon perusteltu luottamus, joka yrityksille, jotka haluavat ryhtyä komission kanssa yhteistyöhön, voi syntyä tämän tiedonannon perusteella, komissio on velvollinen noudattamaan tiedonantoa arvioidessaan yrityksen tekemää yhteistyötä yritykselle määrättävän sakon suuruutta määritettäessä.

(ks. 147 kohta)

Tältä osin on tarkastettava, onko yritys tosiasiallisesti pidättäytynyt kilpailua rajoittavien sopimusten soveltamisesta kilpailemalla markkinoilla tai ainakin onko se selvästi ja huomattavasti rikkonut velvoitteita, joilla kyseinen kartelli pannaan täytäntöön, siinä määrin, että se on häirinnyt kartellin toimintaa.

6. Täydellisen vapautuksen tai sakon määrän alennuksen myöntäminen sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa annetun tiedonannon B jakson tai C jakson perusteella edellyttää muun muassa sitä, että asianomainen yritys on ollut ensimmäinen, joka esittää ratkaisevaa näyttöä kartellin olemassaolosta.

(ks. 105, 106 ja 113 kohta)

5. Sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa annetulla komission tiedonnan-

Tältä osin vaikka tällaisen näytön ei välttämättä sinällään tarvitse olla riittävä kartellin olemassaolon todistamiseksi, sen on kuitenkin oltava tässä samassa tarkoituksessa ratkaiseva. Kyse ei näin ollen voi olla pelkästä suuntaa-antavasta

lähteestä komission tutkimuksille vaan sellaisista seikoista, joita voidaan suoraan käyttää pääasiallisena näyttönä tehdä kilpailusääntöjen rikkomisen toteamista koskeva päätös. Lisäksi ei

ole tarpeen, että kyseinen näyttö koskee kaikkia komission kartellin osalta tekevässä päätöksessä todettuja tosiseikkoja.

(ks. 150, 156, 157 ja 162 kohta)